

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การปฏิบัติกิจกรรมตามบทบาทของอาจารย์พยาบาลอย่างถูกต้อง เหมาะสมย่อมทำให้งานที่ทำมีประสิทธิภาพและบังเกิดความพึงพอใจด้วยกันทุกฝ่ายอันจะก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และยังส่งผลต่อเนื่องถึงคุณภาพของนักศึกษาที่สำเร็จออกไปจากสถาบันนั้น ๆ ด้วย จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่อาจารย์พึงควรที่จะทำความเข้าใจในบทบาทของตน และพยายามพัฒนาปรับปรุงตนเองให้ประพฤติปฏิบัติบทบาทอยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง การศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา จะเป็นแนวทางให้อาจารย์พยาบาลตลอดจนผู้เกี่ยวข้องสามารถมองเห็นสภาพการปฏิบัติงานที่กำลังดำเนินอยู่และที่ควรจะเป็น อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวงการศึกษายพยาบาลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง บทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มุ่งที่จะศึกษาเพื่อให้เห็นว่า อาจารย์พยาบาลมีการรับรู้ในบทบาทของตนเองอย่างไร ผู้บริหารและนักศึกษามีการรับรู้บทบาทของอาจารย์พยาบาลอย่างไร และการรับรู้เหล่านั้น สอดคล้องหรือแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด บทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้และบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ของอาจารย์ สอดคล้องหรือแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด ซึ่งจะทำให้ทราบได้ว่ามีความขัดแย้งเกิดขึ้นในส่วนใดบ้าง เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงบทบาทของอาจารย์พยาบาลให้ถูกต้องเหมาะสม ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงตั้งวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษามุมมองของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมที่พึงกระทำด้านการสอน การวิจัย การเขียนตำราและบทความ การบริการสังคม กิจกรรมนักศึกษา การบริหารและวิชาชีพ
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของผู้บริหาร

อาจารย์ และนักศึกษา

3. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ และบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ของอาจารย์

4. เพื่อศึกษาสัดส่วนความรับผิดชอบบทบาทของอาจารย์พยาบาลทั้ง 5 ด้านตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. บทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ทั้งโดยส่วนรวมและในรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2. บทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้และบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ของอาจารย์ทั้งโดยส่วนรวมและในรายด้านไม่แตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรของแต่ละสถาบัน คือผู้บริหารการศึกษาพยาบาล อาจารย์พยาบาล และนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 จำนวนทั้งสิ้น 409 คน โดยแบ่งออกเป็นผู้บริหารการศึกษาพยาบาล 42 คน อาจารย์พยาบาล 188 คน และนักศึกษาพยาบาล 179 คน จากสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในประเทศไทย ทั้ง 5 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ และบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ในรายด้าน 5 ด้าน คือ ด้านการสอน ด้านการวิจัย การเขียนตำรา และบทความ ด้านการบริการสังคม ด้านกิจการนักศึกษา ด้านการบริหารและวิชาชีพ เป็นแบบมาตราส่วนให้ค่า (Rating Scale)

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 นี้ กำหนดให้ผู้บริหารและนักศึกษาแสดงความเห็นต่อ
บทบาทของอาจารย์พยาบาลเฉพาะตามการรับรู้เกี่ยวกับ สำหรับอาจารย์พยาบาลกำหนดให้
แสดงความเห็นต่อบทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้และบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับสัดส่วนความรับผิดชอบต่อบทบาทของอาจารย์พยาบาลทั้ง 5
ด้าน ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา

หาความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยให้ผู้ทรง
คุณวุฒิ 12 ท่าน พิจารณาตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงข้อความ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out)
กับผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ของวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ จำนวน 22 คน
แล้วนำผลมาหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยใช้สูตร
 α -coefficient ในส่วนที่แสดงความเห็นตามการรับรู้ นำกลุ่มตัวอย่างมาทดลองใช้
จำนวน 22 คน ได้ค่าความเที่ยง 0.97 และในส่วนของบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้
ผู้ตอบมีกลุ่มก็คือกลุ่มอาจารย์ ผู้วิจัยนำมาทดลองใช้จำนวน 10 คน ได้ค่าความเที่ยง
0.95 หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 421 คน
ได้รับแบบสอบถามคืน 409 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.15 เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว
แบบสอบถามใช้ได้ทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the
Social Sciences) ของสถาบันไมครินคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คำนวณ
หาค่าทางสถิติดังนี้

1. หาค่าร้อยละของสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากร
2. หาค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อ รายด้าน และโดยส่วนรวม ของบทบาทของ
อาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ และบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้
3. ใช้ t-test ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติระหว่างคะแนนเฉลี่ยของบทบาทตาม
การรับรู้ และบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ของอาจารย์
4. ใช้ ANOVA ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติระหว่างคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ต่อ
บทบาทของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เมื่อพบว่ามีความแตกต่าง

กัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างคู่ โดยการใช้การทดสอบค่าคิว (q-statistics) ของนิวแมนคูลส์ (Newman-Keuls test)

5. ทาค่าเฉลี่ยของคะแนนสัดส่วนความรับผิดชอบต่อบทบาทของอาจารย์พยาบาล ทั้ง 5 ด้าน ในรูปของร้อยละ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแล้วปรากฏผลดังนี้

1. คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประชากรมี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มอาจารย์พยาบาล และกลุ่มนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 ซึ่งได้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวใน 3 หัวข้อ คือ อายุ วุฒิกการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยผู้บริหารส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 36 ปีขึ้นไป อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 26 - 35 ปี และนักศึกษาทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามมีอายุในช่วง 15 - 25 ปี สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิกการศึกษา พบว่า ทั้งผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิกศึกษาในระดับปริญญาโท และข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงานพบว่า ผู้บริหารเกือบทั้งหมด ทำงานมานานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ส่วนอาจารย์พยาบาลมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และระหว่าง 6 - 10 ปี ในปริมาณที่พอ ๆ กัน สำหรับนักศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิกศึกษาและประสบการณ์การทำงานไม่มี

2. สรุปผลการรับรู้บทบาทของอาจารย์พยาบาลของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ทั้งโดยส่วนรวมและในรายค้าน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารและอาจารย์ มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้บทบาทของอาจารย์พยาบาลโดยส่วนรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ที่อยู่ในระดับเห็นด้วยเท่านั้น สำหรับการรับรู้บทบาทของอาจารย์พยาบาลในรายค้าน พบว่า ผู้บริหารมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้บทบาทของอาจารย์พยาบาลในแต่ละด้าน คือ ด้านการสอน ด้านการวิจัย การเขียนตำราและบทความ ด้านการบริการสังคม ด้านกิจการนักศึกษา ด้านการบริหารและวิชาชีพ อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งทุกด้าน สำหรับอาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้บทบาทด้านการสอน ด้านการวิจัย การเขียนตำราและบทความ ด้านการบริหารและวิชาชีพ อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนบทบาทด้านการ

บริการสังคม กำนกิจการนักศึกษา อาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับเห็นด้วย สำหรับนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ต่อบทบาทของอาจารย์พยาบาลในแต่ละด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกด้าน

3. สรุปผลการเปรียบเทียบการรับรู้ต่อบทบาทของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา พิจารณาโดยส่วนรวมและในรายด้านตามลำดับ

3.1 คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ต่อบทบาทของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างคู่ โดยการทดสอบค่าคิว (q - statistics) ของนิวแมน คูลส์ (Newman-Keuls test) พบว่า ผู้บริหาร และอาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ต่อบทบาทของอาจารย์พยาบาล โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารกับนักศึกษา และอาจารย์กับนักศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ต่อบทบาทของอาจารย์พยาบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 1 ที่ตั้งไว้ แสดงว่าบทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา โดยส่วนรวมแตกต่างกัน

3.2 คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ต่อบทบาทของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาในแต่ละด้าน ได้แก่ บทบาทด้านการสอน ด้านการวิจัย การเขียนตำราและบทความ ด้านการบริการสังคม กำนกิจการนักศึกษา ด้านการบริหารและวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในทุกด้าน ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 1 ที่ตั้งไว้ แสดงว่าบทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา ในรายด้านแตกต่างกัน แต่เมื่อนำมาทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ระหว่างคู่ โดยการทดสอบค่าคิว (q - statistics) ของนิวแมน คูลส์ (Newman-Keuls test) พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ต่อบทบาทด้านการสอน ด้านการวิจัย การเขียนตำรา และบทความ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ต่อบทบาทของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหารกับอาจารย์ ด้านการบริการสังคม กำนกิจการนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการบริหารและวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับคะแนน

เฉลี่ยการรับรู้คุณภาพของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหารกับนักศึกษา และอาจารย์กับนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกด้าน

4. สรุปผลบทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้และบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ของอาจารย์ ทั้งโดยส่วนรวมและในรายด้าน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า อาจารย์พยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ต่อบทบาทด้าน การสอน ด้านการวิจัย การเขียนตำราและบทความ ด้านการบริหารและวิชาชีพ อยู่ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนด้านกรบริการสังคมและด้านกิจการนักศึกษา อยู่ในระดับเห็นด้วย สำหรับบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ อาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยของบทบาทด้านการสอนอยู่ใน ระดับปฏิบัติมาก ส่วนด้านต่าง ๆ อีก 4 ด้าน คือ ด้านการวิจัย การเขียนตำราและบทความ ด้านการบริการสังคม กิจการนักศึกษา ด้านการบริหารและวิชาชีพ อาจารย์มีคะแนน เฉลี่ยอยู่ในระดับปฏิบัติน้อยทั้งสิ้น และเมื่อพิจารณาบทบาทโดยส่วนรวมพบว่า อาจารย์มีคะแนน เฉลี่ยการรับรู้ต่อบทบาททั้ง 5 ด้าน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่บทบาทที่ เป็นจริงตามการรับรู้มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน ระดับปฏิบัติน้อย

5. สรุปผลการเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้และบทบาท ที่เป็นจริงตามการรับรู้ของอาจารย์ พิจารณาทั้งโดยส่วนรวมและในรายด้าน

5.1 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการรับรู้และบทบาทที่เป็นจริงตามการ รับรู้ต่อบทบาทของอาจารย์พยาบาลโดยส่วนรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .001 ดังนั้น ผลการวิจัยจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้ แสดงว่า บทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้และบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ของอาจารย์โดย ส่วนรวมแตกต่างกัน

5.2 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยบทบาทตามการรับรู้และบทบาทที่เป็นจริงตาม การรับรู้ของอาจารย์ ในบทบาทแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการสอน ด้านการวิจัย การเขียน ตำราและบทความ ด้านการบริการสังคม กิจการนักศึกษา ด้านการบริหารและวิชาชีพ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังนั้น ผลการวิจัยนี้จึงไม่เป็น ไปตามสมมติฐาน ข้อ 2 ที่ตั้งไว้ แสดงว่าบทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้และบทบาท ที่เป็นจริงตามการรับรู้ของอาจารย์ในรายด้านแตกต่างกัน

6. สรุปผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ที่มี
 คอัมพนาทของอาจารย์พยาบาลทั้ง 5 ท่าน ว่า อาจารย์พยาบาลควรมีความรับผิดชอบคอบท
 บาทด้านต่าง ๆ มากน้อยเป็นสัดส่วนคอกันอย่างไร ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่าทั้งผู้บริหาร
 อาจารย์ และนักศึกษา มีการรับรู้ตรงกันว่า บทบาทด้านการสอนมีความสำคัญเป็นอันดับที่
 1 บทบาทด้านการวิจัย การเขียนตำราและบทความ มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 ผู้บริหาร
 ให้ความสำคัญของบทบาทด้านการบริหารและวิชาชีพ บทบาทด้านการบริการสังคม บทบาท
 ด้านกิจการนักศึกษาเป็นอันดับที่ 3, 4, 5 ตามลำดับ สำหรับอาจารย์ให้ความสำคัญของ
 บทบาทด้านการบริการสังคม บทบาทด้านกิจการนักศึกษา บทบาทด้านการบริหารและวิชาชีพ
 เป็นอันดับที่ 3, 4, 5 ตามลำดับ สำหรับนักศึกษาให้ความสำคัญของ บทบาทด้านการ
 บริหารและวิชาชีพ บทบาทด้านกิจการนักศึกษา บทบาทด้านการบริการสังคม เป็นอันดับที่
 3, 4, 5 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา
 ทั้งโดยส่วนรวมและในรายด้านแตกต่างกัน

1.1 บทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์ และ
 นักศึกษา โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาความ
 แตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างคอบพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้คอบ
 บทบาทของอาจารย์พยาบาลแตกต่างกันที่ระดับ .05 ผู้บริหารกับนักศึกษา และอาจารย์
 กับนักศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้คอบบทบาทของอาจารย์พยาบาลแตกต่างกันที่ระดับ .01
 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ทั้งคานและสอดคล้องกับผลงานวิจัยบางส่วนของ Rapee Suvanajata
 (1975 : 94 - 97) เรื่อง บทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยไทยที่พบว่า ผู้บริหารและ
 อาจารย์มีความคาดหวังคอบหน้าที่ของอาจารย์ทุกคานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ อาจารย์
 และนักศึกษา มีความคาดหวังคอบบทบาทคานการทำวิจัย การเขียนตำราและบทความ คาน
 การเป็นที่ปรึกษาของนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากผลการวิจัยของ
 นกคด เชนะโยชิน (2524 : 87) เรื่องบทบาททางวิชาการของอาจารย์วิทยาลัยครู
 ภาคิใต้ พบว่า บทบาทที่คาดหวังในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ โดยอาจารย์มีทัศนคติคาดหวังสูงกว่านักศึกษา ซึ่งสามารถให้การสนับสนุนผลงานวิจัยครั้งนี้โดยตรง

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์มีการรับรู้คอบทบาทของอาจารย์พยาบาล โดยส่วนรวมแตกต่างกัน โดยผู้บริหารมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ในระดับเห็นค่าสูงกว่าอาจารย์ อาจะเนื่องมาจาก ผู้บริหารเป็นผู้ที่อยู่ในตำแหน่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งจะต้องกำเนนโยบายในการบริหารงานของสถาบันให้สอดคล้องกับหลักการใหญ่ของสถาบันอุดมศึกษา จึงอาจคาดหวังว่าอาจารย์พยาบาลซึ่งเป็นผู้ที่เฝ้ามพร้อมไปด้วยความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ จะสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามบทบาทในด้านต่าง ๆ ได้อย่างดีและครบถ้วนสมบูรณ์แบบ แต่ตัวอาจารย์ซึ่งเป็นบุคคลผู้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยตรง ย่อมจะทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของการปฏิบัติกิจกรรมตามบทบาทในด้านต่าง ๆ ใกล้เคียงและตระหนักได้ถึงความสำคัญ แต่จากปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น อาจมีผลทำให้การรับรู้ของอาจารย์อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าของผู้บริหารได้

อนึ่ง การที่ผู้บริหารกับนักศึกษา และอาจารย์กับนักศึกษา มีการรับรู้คอบทบาทของอาจารย์พยาบาลโดยส่วนรวมแตกต่างกัน โดยนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ในระดับเห็นค่าที่ต่ำกว่าผู้บริหารและอาจารย์ อาจะเนื่องมาจาก นักศึกษาเป็นบุคคลภายนอก มิได้เป็นผู้กระทำบทบาทโดยตรง จึงอาจเข้าใจและรับรู้สภาพการณ์ต่าง ๆ ได้ไม่ชัดเจนหรือลึกซึ้ง เท่ากับผู้บริหารและอาจารย์ หรืออาจมีเหตุเนื่องมาจากสิ่งเร้าที่นักศึกษาได้รับ ซึ่งผู้วิจัยหมายถึงการปฏิบัติกิจกรรมตามบทบาทในด้านต่าง ๆ ของอาจารย์ไม่ชัดเจนพอ หรือไม่เป็นที่พึงพอใจ ไม่สอดคล้องกับความคาดหวัง ความต้องการของนักศึกษา จึงทำให้นักศึกษามีการรับรู้คอบทบาทของอาจารย์พยาบาลในระดับที่ต่ำกว่าของผู้บริหารและอาจารย์ หรืออาจเนื่องจากการศึกษาวิชาชีพพยาบาลต้องกระทำกับมนุษย์ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิต ต้องมีความรับผิดชอบสูง อาจารย์จึงค่อนข้างเข้มงวดกับนักศึกษา นักศึกษาระดับนี้ยังอยู่ในวัยรุ่นซึ่งอาจจะมีความเห็นต่อต้าน ไม่พึงพอใจอาจารย์ อันอาจส่งผลต่อเนื่องให้นักศึกษาไม่เกิดความซาบซึ้งในวิชาชีพ ไม่สนใจการปฏิบัติงานของอาจารย์ ซึ่งอาจทำให้การรับรู้คอบทบาทของอาจารย์พยาบาลของนักศึกษายู่ในระดับที่ต่ำกว่าผู้บริหารและอาจารย์ได้

1.2 คะแนนเฉลี่ยการรับรู้คอบทบาทด้านการสอนของอาจารย์พยาบาลระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อ

พิจารณาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างคู่ พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ มีการรับรู้ขอบเขตทบทวนการสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ระหว่างผู้บริหารกับนักศึกษา และอาจารย์กับนักศึกษา แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหารและอาจารย์มีการรับรู้ขอบเขตทบทวนการสอนไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก ทั้งผู้บริหารและอาจารย์ต่างก็มีสถานภาพเป็นอาจารย์ด้วยกัน ทั้ง 2 ฝ่าย ต้องกระทำทบทวนการสอนโดยตรงหรือเคยผ่านประสบการณ์การสอนมาก่อนเหมือน ๆ กัน มีโอกาสได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือกันอยู่เสมอ ประกอบกับวิวุฒิ คุณวุฒิ และประสบการณ์การทำงานใกล้เคียงกัน จึงอาจทำให้มีการรับรู้ขอบเขตทบทวนการสอนไม่แตกต่างกัน

ส่วนข้อค้นพบที่ว่า ผู้บริหารกับนักศึกษา และอาจารย์กับนักศึกษา มีการรับรู้ขอบเขตทบทวนการสอนแตกต่างกัน โดยนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ในระดับเห็นด้วยที่ต่ำกว่าผู้บริหารและอาจารย์นั้น อาจจะเป็นเนื่องจาก นักศึกษาซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่ได้กระทำทบทวนเป็นแต่เพียงผู้ได้รับผลประโยชน์จากการกระทำทบทวนของอาจารย์เท่านั้น อาจเข้าใจและรับรู้สภาพการณ์ต่าง ๆ ไม่ชัดเจนและลึกซึ้งเท่ากับผู้บริหารและอาจารย์ ประกอบกับวิวุฒิ คุณวุฒิ และประสบการณ์ที่แตกต่างกันมาก อาจทำให้มีการรับรู้ขอบเขตทบทวนการสอนแตกต่างจากผู้บริหารและอาจารย์ได้

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ในรายข้อของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา (ตารางที่ 4) พบว่ามีข้อที่พึงสังเกตคือ ข้อ 5. (ให้นักศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อแผนการเรียนการสอน) คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ของผู้บริหารและอาจารย์อยู่ในระดับเห็นด้วยที่ต่ำกว่าของนักศึกษา ทั้ง ๆ ที่โดยทั่วไปเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ของผู้บริหารและอาจารย์จะอยู่ในระดับที่สูงกว่าของนักศึกษาทั้งสิ้น ทั้งนี้อาจมีเหตุเนื่องมาจาก ในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป อาจารย์ส่วนใหญ่มักเป็นผู้กำหนดหลักไวล่วงหน้าแล้วว่า จะให้นักศึกษาเรียนรู้อะไรบ้าง มีประสบการณ์มากน้อยเพียงใดจึงจะถือว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของวิชานั้น ๆ และจากการที่อาจารย์เป็นผู้กำหนดแผนการเรียนการสอนเสียเองโดยไม่คำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ซึ่งอาจก่อให้เกิดความคับข้องใจได้ Gladkowski (1977 : 59 - 61) กล่าวว่ากรณีที่นักศึกษาได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อแผนการเรียนการสอนจะช่วยให้เขาเกิดความพึงพอใจและใคร่เรียนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยคิดว่า

อาจารย์มักจะไม่ค่อยคำนึงถึงเรื่องนี้มากนัก อาจจะเป็นเพราะว่า ถ้าให้นักศึกษามีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นจะก่อให้เกิดความล่าช้า วุ่นวาย ประกอบกับไม่มีเวลาและมองไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องกระทำเช่นนั้น ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้อาจเป็นเครื่องชี้แนะให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์ได้

ข้อที่พึงสังเกตุอีกข้อหนึ่งคือ จากคำถามข้อ 24 (เฉลยข้อสอบให้นักศึกษาทราบทุกครั้งเมื่อสอบเสร็จ) คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ของผู้บริหารและอาจารย์อยู่ในระดับเห็นด้วยที่ต่ำกว่านักศึกษา ซึ่งแสดงว่าผู้บริหารและอาจารย์ให้ความสำคัญในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์เรื่อง การเฉลยข้อสอบน้อยกว่านักศึกษา ซึ่งทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในสถาบันการศึกษาพยาบาลบางแห่งมีนโยบายในการเก็บข้อสอบไว้ใช้ในครั้งต่อ ๆ ไป อาจารย์จึงมองไม่เห็นความจำเป็นของการเฉลยข้อสอบ และอาจารย์อาจมีความคิดว่า นักศึกษาสามารถจะไปค้นคว้าหาคำตอบเองได้จากตำราต่าง ๆ การเฉลยข้อสอบให้ทราบอาจจะเป็นการปิดกั้นนิสัยการใฝ่หาและค้นคว้าของนักศึกษาโดยตนเองลงไปได้ แต่ในความเห็นของผู้วิจัยคิดว่า การเฉลยข้อสอบให้นักศึกษาทราบเป็นสิ่งที่ควรกระทำเพราะสามารถเป็นตัวเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีได้ ดังที่ Cross (1976 : 53) กล่าวว่า การประเมินผลและการส่งผลกลับไปให้นักศึกษาทราบโดยทันทีถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ ซึ่งนับว่าเป็นทางหนึ่งที่ประยุกต์เอาหลักการเสริมแรงในจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ในแง่ที่ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นต่อไปไต่ยาก ถ้าหากว่า การตอบสนองที่ถูกต้องไม่ถูกยอมรับและได้รับการเสริมแรงเสียก่อน ซึ่ง Mills (1978 : 10) ได้กล่าวสนับสนุนว่า กิจกรรมหนึ่งที่อาจารย์ผู้สอนควรกระทำคือ การให้ข้อมูลย้อนหลัง โดยการแจ้งให้ผู้นเรียนได้รับทราบผลสำเร็จและข้อบกพร่องของการเรียน

1.3 คะแนนเฉลี่ยการรับรู้บทบาทคานการวิจัย การเขียนตำราและบทความระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างคู่ พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์มีการรับรู้บทบาทคานการวิจัย การเขียนตำราและบทความ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ระหว่างผู้บริหารกับนักศึกษา และอาจารย์กับนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การที่ผู้บริหารและอาจารย์ มีการรับรู้ขอบเขตบทบาทการวิจัย การเขียนตำรา และบทความไม่แตกต่างกัน โดยทั้งผู้บริหารและอาจารย์ต่างก็มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งทั้งสิ้น (ตารางที่ 5) ผู้วิจัยใคร่จะขอกล่าวในรายละเอียดของบทบาทการวิจัย การเขียนตำราและบทความ ซึ่งอาจมีผลทำให้ผู้บริหารและอาจารย์มีการรับรู้ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งตรงกันดังนี้

จากการที่อาจารย์พยายามลดเป็นบุคคลในวงการระดับอุดมศึกษา จึงต้องมีการกิจสำคัญอันหนึ่งที่จะต้องกระทำคือ การทำวิจัยเพื่อให้ออกคล้องกับปรัชญาและหลักการของสถาบันในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งสนองนโยบายตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529 ที่กล่าวถึงนโยบายข้อหนึ่งของแผน ฯ ว่า จะมุ่งสนับสนุนการวิจัย การค้นคว้า เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และเพื่อประยุกต์ผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ น.ป.ป. : 129) และแรงจูงใจอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้อาจารย์สนใจที่จะทำการวิจัย เพราะว่าในวงการระดับอุดมศึกษานั้น การพิจารณาความดีความชอบ และการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์มักจะพิจารณาผลงานทางวิชาการโดยเฉพาะผลงานวิจัย สิ่งพิมพ์ของอาจารย์ และประสิทธิภาพของงานสอนเป็นสำคัญ (พิทยา สายหู 2522 ก : 2; Hayter and Rice 1979 : 206) ดังนั้นการทำวิจัยจึงมีความสำคัญต่ออาจารย์ เพราะอาจารย์ต้องทำวิจัยเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อการขอเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ นอกจากนี้ผลที่ได้จากการทำวิจัยยังนำสู่ความก้าวหน้าทางการศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนพร้อมกันไปด้วย (อุทุม วิโรชลิขิตถก 2520 : 134) จากประโยชน์อันมากมายทั้งโดยส่วนตัวและส่วนรวมดังกล่าว อาจเป็นเหตุให้ทั้งผู้บริหารและอาจารย์ มีการรับรู้ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งตรงกันว่า อาจารย์ควรจะมีบทบาทในการทำวิจัย

นอกจากบทบาทในการทำวิจัยแล้ว การศึกษาและติดตามผลงานการวิจัยทางการพยาบาลและสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ก็เป็นบทบาทที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง เพราะจะทำให้อาจารย์มีความรู้กว้างขวาง ก้าวหน้า และทันต่อเหตุการณ์ ไม่ล้าสมัยและขึ้นสมัยอยู่ในโลกเฉพาะตัวอันไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาการขึ้นแต่อย่างใด ทั้งนี้เห็นได้จากกรณีสนับสนุน กระตุ้นส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยออกสู่สายตาประชาชน เพื่อผู้ที่สนใจจะได้มีโอกาสทราบ เรียนรู้ และนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในแนวทางที่เป็นไปได้

การทำวิจัยอย่างมากภายใต้ไม่มีการเผยแพร่ให้ทราบโดยทั่วถึงกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็น การสูญเสียอย่างยิ่งของการศึกษานั้น ๆ อย่างไรก็ดีตาม เป็นที่น่ายินดีที่ในแผนพัฒนาการศึกษา แห่งชาติระยะที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529 ได้ให้ความสำคัญของการเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยระบุไว้ว่าจะมุ่งสนับสนุน ส่งเสริม และเผยแพร่การวิจัย และจัดให้มีการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นระหว่างผู้วิจัยและผู้นำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และ ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ น.ป.ป. : 22) นอกจากนี้ประโยชน์ที่ได้รับจากการเผยแพร่ผลงานวิจัยจะเป็นการขยายความรับผิดชอบของ วิชา ชีพที่มีต่อสังคม และเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของสถาบันให้อีกด้วย (Hayter and Rice 1979 : 205) อย่างไรก็ดีตาม การเผยแพร่ผลงานวิจัยที่จะให้เกิดประโยชน์ใดก็จะต้อง เลือก วิธีการเผยแพร่ให้เหมาะสม เช่น นักวิจัยเขียนรายงานเพื่อให้นักวิจัยด้วยกันอ่านก็จะเป็น ฉบับวิชาการสมบูรณ์ เขียนแบบฉบับย่อให้ผู้สนใจทั่วไปอ่าน หรืออาจจะเผยแพร่โดยวิธีการ บรรยาย และใช้โสตทัศนูปกรณ์เข้าช่วย หรืออาจจัดการฝึกอบรมผู้บริหารชั้นและนำผลการ วิจัยมาเผยแพร่ ฯลฯ วิธีการต่าง ๆ นี้จะช่วยให้นักวิจัยมีโอกาสเผยแพร่ออกไปได้มาก และนำสู่การใช้ประโยชน์มากขึ้น (สุภางค์ จันทวานิช 2524 : 55) ผู้วิจัยมีความเชื่อว่า จะเผยแพร่ผลงานวิจัยโดยวิธีใดก็สุดแล้วแต่ ขอเพียงว่า ผลงานวิจัยได้เผยแพร่ออกสู่สายตา ประชาชน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ทั้งนี้ว่า งานวิจัยนั้น ๆ มี คุณค่ามากเพียงพอแล้ว จากประโยชน์และความสำคัญดังกล่าว อาจเป็นเหตุให้ทั้งผู้บริหาร และอาจารย์มีการรับรู้ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งตรงกันว่าอาจารย์ควรจะต้องกระทำบทบาท ดังกล่าว

การเขียนเอกสารคำสอน การแต่งตำราทางวิชาการต่าง ๆ ถือได้ว่าเป็นส่วน หนึ่งของงานวิจัย (สงัด อุทรานันท์ 2520 : 43) เพราะเป็นการผลิตองค์แห่งความรู้ ใหม่ ๆ ขึ้นมา ปัจจุบันได้มีการขยายขอบเขตของวิชาชีพพยาบาลให้กว้างขวางขึ้น โดยการ ผลิตเอกสาร ตำราบทความต่าง ๆ ออกมาเผยแพร่กันอย่างแพร่หลาย (Hayter and Rice 1979 : 205) อาจารย์ให้ความสนใจต่อการเขียนเอกสารคำสอน การแต่งตำรา มากขึ้นกว่าแต่ก่อน เพราะประโยชน์ที่ได้รับนอกจากในด้านการเรียนการสอน การเพิ่มพูน ความรู้ความสามารถแล้ว ยังได้รับการพิจารณาในการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง และถือเป็น ผลงานทางวิชาการอีกด้วย (Fawcett 1979 : 260) โดยที่ผู้บริหารและอาจารย์

อาจตระหนักถึงความสำคัญ และประโยชน์ดังกล่าว จึงก่อให้เกิดการรับรู้ในระดับเห็นด้วย อย่างยิ่งตรงกันว่า การเขียนเอกสารคำสอน การแต่งตำราทางวิชาการ ฯลฯ เป็นบทบาท สำคัญที่อาจารย์ควรกระทำ

แม้คุณค่าและประโยชน์ของการวิจัย การเขียนตำรา และบทความจะมีมากมาย แต่การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ด้านการวิจัย ก็ยังไม่ก้าวหน้าไปเท่าที่ควร ดังที่ วิจิตร ศรีสอาด (2518 ก : 41) กล่าวว่า ... งานทางด้านการศึกษาวิจัยค้นคว้าเพื่อบุกเบิกแสวง หาความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญที่มหาวิทยาลัยควรจะต้องกระทำนั้น ยังอยู่ในสภาพที่ ค่อนข้างถอยพัฒนา ... ปัญหาและอุปสรรคอย่างหนึ่งก็คือ อาจารย์ขาดความสามารถและ ประสบการณ์ (พิทยา สายหู 2522 ก : 3; Fawcett 1979 : 260; Margolius and others 1978 : 443) ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าการปฏิบัติแล้ว อาจารย์ทั้งหลายยอม เป็นครูหรือเคยหาความรู้ ควบการทำวิจัยมาบ้างแล้ว ไม่น่าก็น้อย (อาจเป็นรายงาน ประจำภาค หรือวิทยานิพนธ์ระดับต่าง ๆ) เพียงแต่ว่า พวกเขาอาจไม่มีความเชื่อมั่นใน ตนเองเพียงพอ และไม่มีโอกาสในการทำวิจัย ชาญผู้นำและผู้สนับสนุนที่ดี

ดังนั้น การพัฒนาความสามารถของอาจารย์จึงเป็นสิ่งที่จะต้องกระทำ อาจโดยการ เข้าร่วมประชุม อบรมสัมมนาเชิงวิชาการ และปฏิบัติการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Margolius, and others 1978 : 443) รวมถึงการมีบริการให้คำปรึกษาทางด้านการศึกษา (Fawcett 1979 : 260) ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ก็สนับสนุน แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการทำวิจัย โดยกล่าวว่างานวิจัยทางการศึกษา จำเป็นจะต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ โดยพยายามให้มี นักวิจัยใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น การจัดประชุมอบรมสัมมนาต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์ในการรวบรวม ผลงาน เผยแพร่ผลงาน และเปิดโอกาสให้นักวิจัยได้พบปะแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ซึ่งกันและกัน (พจน์ สะเพียรชัย 2524 : 1) จากเหตุผลดังกล่าวอาจทำให้ผู้บริหาร และอาจารย์ซึ่ง เป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์โดยตรง เล็งเห็นถึงความสำคัญจึงก่อให้เกิดการ รับรู้ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งตรงกันว่าควรเป็นบทบาทที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของอาจารย์

สำหรับเหตุที่ผู้บริหารกับนักศึกษา และอาจารย์กับนักศึกษา มีการรับรู้ต่อบทบาท ด้านการศึกษา การเขียนตำราและบทความแตกต่างกัน โดยนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ใน ระดับเห็นด้วยที่ต่ำกว่าผู้บริหารและอาจารย์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าทั้งผู้บริหารและอาจารย์

ค่างก็มีสถานภาพเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะต้องกระทำบทบาทนี้โดยหน้าที่และ
 ใ้ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากงานวิจัย จึงทำให้มองเห็นความสำคัญของการกระทำกิจกรรม
 กังกล่าวได้อย่างลึกซึ้ง และชัดเจนกว่านักศึกษา ซึ่งมีได้เป็นผู้กระทำบทบาทนี้ และยังคง
 ไม่เห็นผลประโยชน์โดยตรงจากการทำวิจัยของอาจารย์ ประกอบกับนักศึกษาอาจมองไม่เห็น
 ความสำคัญของการทำวิจัย เพราะงานวิจัยที่ทำได้ไปแล้วไม่ให้นำเอามาใช้ให้เกิดประโยชน์เท่า
 ที่ควร (Margolius, and others 1978 : 443) รวมทั้งไม่มีการเผยแพร่อย่างจริงจัง ๆ
 หากมีการเผยแพร่แต่นักศึกษาอาจจะไม่มีโอกาสได้อ่านผลงานวิจัยนั้น ๆ ก็ได้ ผู้วิจัยมีความ
 เชื่อว่า นักศึกษาควรได้รับการกระตุ้นปลุกฝังให้เห็นความสำคัญองงานวิจัย มีโอกาสอ่าน
 ค้นคว้า เกี่ยวกับงานวิจัย และอาจารย์นำผลงานวิจัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์เป็นตัวอย่าง
 กับนักศึกษา นักศึกษาได้มีโอกาสทำวิจัยหรือแม้แต่เพียงมีส่วนร่วมในการทำวิจัยก็จะก่อให้เกิด
 ผลคืออย่างยิ่ง

1.4 คะแนนเฉลี่ยการรับรู้ต่อบทบาทด้านการบริการสังคมระหว่างผู้บริหาร
 อาจารย์ และนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณา
 ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างคู่ พบว่า ผู้บริหารกับอาจารย์ มีการรับรู้ต่อบทบาท
 ด้านการบริการสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ผู้บริหารกับนักศึกษา
 และอาจารย์กับนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การที่ผู้บริหารและอาจารย์ มีการรับรู้ต่อบทบาทด้านการบริการสังคมแตกต่างกัน
 โดยผู้บริหารมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ในระดับเห็นด้วยที่สูงกว่าอาจารย์ (ตารางที่ 6) ที่เป็น
 เช่นนี้อาจพออธิบายได้ว่า ผู้บริหาร เป็นกลุ่มบุคคลผู้ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการที่จะ
 กำหนดนโยบายของสถาบันให้สอดคล้องกับหลักการและปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจะต้อง
 มีการให้บริการแก่สังคม และนอกจากนี้ประโยชน์ที่ได้รับจากการให้บริการสังคมก็มีอยู่มากมาย
 ทั้งในด้านส่วนตัวและส่วนรวม รวมทั้งยัง เป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของสถาบันที่โฆษายชอบ
 เขตความรับผิดชอบต่อสังคมอีกด้วย ผู้บริหารจึงอาจมีการรับรู้ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า
 อาจารย์พยายามอยู่ใ้บังคับบัญชาของตนควรจะมีบทบาทนี้อย่างมาก ซึ่งอาจารย์ก็อาจ
 มองเห็นประโยชน์และความสำคัญองงานบริการสังคมเช่นกัน แต่อาจารย์ในฐานะที่เป็นผู้
 ปฏิบัติบทบาทโดยตรงจนถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของการปฏิบัติบทบาทได้ก็และชัดเจนกว่า
 ผู้บริหารซึ่งส่วนมากจะเป็นผู้วางแผนและกำหนดเท่านั้น จึงอาจมีผลทำให้ระดับการรับรู้ที่
 แตกต่างกันได้

จากผลการวิจัยที่ว่าผู้บริหารกับนักศึกษา และอาจารย์กับนักศึกษา มีการรับรู้คอบทบาทด้านบริการสังคมแตกต่างกัน โดยนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ในระดับเห็นด้วยที่ต่ำกว่าผู้บริหารและอาจารย์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุด้านภาระงาน ภาระงานบริการสังคมของอาจารย์บางท่านอาจมีน้อยจนเวลาที่ควรจะให้แก่นักศึกษาให้น้อยลง รวมทั้งงานบริการสังคมของอาจารย์บางท่านอาจมีมากเกินไป อาจารย์อาจแบ่งเวลาไม่เหมาะสม อาจารย์บางท่านอาจให้ความสำคัญของงานบริการสังคมมากกว่าความสำคัญองงานประจำที่ต้องรับผิดชอบ หรือนักศึกษาอาจไม่ทราบว่าอาจารย์ให้บริการสังคมอย่างไรบ้าง หรืออาจมีสาเหตุเนื่องมาจากงานบริการสังคมของอาจารย์อาจมุ่ง เน้นในลักษณะที่แตกต่างกับนักศึกษา เช่น อาจารย์อาจมุ่ง เน้นทางด้านวิชาการ แต่ความคาดหวัง ความต้องการของนักศึกษาอาจมุ่ง เน้นให้งานบริการสังคมของอาจารย์เป็นแบบพัฒนาชุมชนก็ได้ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วงานการให้บริการสังคมนั้นกระทำได้ในหลายรูปแบบ ทั้งให้การช่วยเหลือสังคม แก้ปัญหาของสังคม นำไปเพื่อประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อสังคม และเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่สังคม (ประกอบ บุพรัตน์ 2523 : 127 - 130) สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจเป็นเหตุให้การรับรู้ของนักศึกษาแตกต่างกับผู้บริหารและอาจารย์ได้

1.5 คะแนนเฉลี่ยการรับรู้คอบทบาทด้านกิจการนักศึกษา ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างคู่ พบว่า ผู้บริหารและอาจารย์มีการรับรู้คอบทบาทด้านกิจการนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ผู้บริหารกับนักศึกษา และอาจารย์กับนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการที่สถาบันอุดมศึกษาจัดงานกิจการนักศึกษาขึ้น ก็เพื่อที่จะช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียน และช่วยให้นักศึกษาพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน ทั้งเพื่อตนเองและสังคมไปจนถึงขีดสุดความสามารถของแต่ละบุคคล ดังที่ Williamson (1961 : 3) ได้กล่าวถึง งานกิจการนักศึกษว่าเป็นโปรแกรมการดำเนินงานในรูปแบบของการบริการโดยทั่ว ๆ ไปสำหรับนักศึกษา เพื่อช่วยนักศึกษาในเรื่องการเป็นบุคคลที่มีเหตุผล มีศีลธรรม มีพัฒนาการทางด้านทักษะต่าง ๆ การร่วมมือกับทุกคน และสามารถศึกษาเล่าเรียนได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะเห็นได้ว่า งานกิจการนักศึกษาเกี่ยวข้องกับอนาคตของนักศึกษามาก ทั้งนี้เพราะสถาบันอุดมศึกษามีใช้ เป็นเพียงสถานที่ในการเตรียมนักศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีพเพื่ออนาคต

เท่านั้น แต่จะต้องจัดประสบการณ์ให้เพียงพอและพัฒนาให้นักศึกษาที่มีความสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน ทั้งร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า งานกิจการนักศึกษาจะช่วยให้นักศึกษามองเห็นคุณค่าและเข้าใจตนเอง มีเป้าหมายของการดำรงชีวิต และตระหนักได้ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ความสำคัญของงานกิจการศึกษามีมากดังกล่าว และอาจารย์ก็เป็นตัวจักรสำคัญในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาให้เป็นไปโดยดี ซึ่งทั้งผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ต่างก็รับรู้ในเชิงเห็นด้วยว่า อาจารย์พยายามลดควมมีบทบาทในค่านิจการนักศึกษา เพียงแต่ระดับการเห็นด้วยต่างกัน โดยคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ของผู้บริหารอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง อาจารย์และนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับเห็นด้วย โดยคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์อยู่ในระดับเห็นด้วยที่สูงกว่านักศึกษา

อนึ่ง ผู้บริหารและอาจารย์ มีการรับรู้คอบทบาทค่านิจการนักศึกษาแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้วางแผน กำหนดนโยบายการทำงานต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา อาจมองเห็น รับรู้ และตระหนักได้เป็นอย่างดีว่า อาจารย์ควรจะต้องปฏิบัติกิจกรรมอะไรบางอย่างเพื่อช่วยให้เกิดผลดีกับนักศึกษามากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่การจะปฏิบัติไ้มากน้อยเพียงใดยุติปฏิบัติเท่านั้นที่จะทราบไ้ดีกว่าผู้อื่น อาจารย์พยายามเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้น อาจประสบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อาทิ ไม่มีเวลาเพียงพอเพราะมีงานในความรับผิดชอบอื่น ๆ มากอยู่แล้ว และงานค่านิจนี้เป็นงานหนักแต่ขาดแรงจูงใจในเรื่องของรางวัลและสิ่งตอบแทนที่เหมาะสม (Bossermaier 1978 a : 191 - 192) สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจเป็นเหตุให้อาจารย์มีการรับรู้แตกต่างกับผู้บริหาร

สำหรับเหตุที่ผู้บริหารกับนักศึกษา และอาจารย์กับนักศึกษา มีการรับรู้คอบทบาทค่านิจการนักศึกษาแตกต่างกัน โดยนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ในระดับเห็นด้วยที่ต่ำกว่าผู้บริหารและอาจารย์ ทั้ง ๆ ที่งานค่านิจนี้เป็นงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับตนเองโดยตรง ซึ่งมีความคาดหวังของผู้วิจัยเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามกับเหตุผลที่ผู้วิจัยเชื่อว่าอาจพออธิบายไ้คือ อาจารย์อาจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามบทบาทในค่านิจนี้ไม่เป็นที่พึงพอใจของนักศึกษา อาจารย์อาจไม่มีความรู้ที่ไ้เพียงพอในการให้คำปรึกษา หรือให้คำแนะนำไม่ตรงกับปัญหาหรือไม่สามารถแก้ไขปัญหาค่านิจให้แก่นักศึกษาไ้จริง ลักษณะท่าทีของอาจารย์ไม่ทำให้เกิดความประทับใจ และการไม่มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน (Bossermaier 1979 - b : 788)

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจเป็นเหตุให้นักศึกษาไม่บังเกิดความเชื่อถือและไว้วางใจ อันส่งผล
 ต่อเนื่องให้นักศึกษาไม่ให้ความสนใจมากนักกับบทบาทกานนี้ของอาจารย์ ซึ่งอาจเป็นเหตุทำ
 ให้นักศึกษามีการรับรู้แตกต่างกับผู้บริหารและอาจารย์ได้

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ในรายชื่อของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา
 (ตารางที่ 7) พบว่ามีอยู่ 2 ข้อ ที่ทั้ง 3 กลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ในระดับเดียวกันคือ
 ข้อ 12 (ไม่เปิดเผยความลับของนักศึกษา ก่อนได้รับการยินยอมจากนักศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็น
 ทราบว่า ทั้งผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ต่างก็มีการรับรู้ตรงกันในเรื่องการเคารพ
 ในสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น ไม่บังควรที่จะเปิดเผยความลับของผู้อื่นโดยไม่ได้รับการยินยอมจาก
 ผู้นั้นก่อน ซึ่งเป็นมารยาทที่ดีที่บุคคลในสังคมไม่ว่าจะระดับใดพึงยึดถือปฏิบัติ ซึ่งเป็นที่น่ายินดี
 ที่ทั้ง 3 กลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งตรงกัน อันเป็นสิ่งที่อาจารย์
 ควรยึดเป็นแนวปฏิบัติเพราะสนองความต้องการของทุกฝ่ายได้เหมือน ๆ กัน

นอกจากนี้ในข้อความข้อ 15 (การสร้างสัมพันธภาพที่ดี และเป็นกันเองกับ
 นักศึกษา) ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า สัมพันธภาพที่ดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา
 จะมีส่วนช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการสร้างแรง
 จูงใจให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา ก่อให้เกิดความศรัทธา และนับถืออาจารย์ทั้งในด้านความรู้และ
 ความดีงาม (Cogan 1957 : 135 - 139; Waltz 1978 : 89) Bossemmaier
 (1979 b : 789) กล่าวว่า นักศึกษามักมีความต้องการที่จะมีสัมพันธภาพที่ดีต่ออาจารย์
 เพราะจะทำให้ให้นักศึกษาเกิดความไว้วางใจอาจารย์ ถัดที่จะนำปัญหามาปรึกษา พร้อมทั้งนี้
 อาจารย์ก็สะดวกใจในการให้คำปรึกษา เพราะทราบภูมิหลังนักศึกษามาบ้างแล้ว ซึ่งเป็น
 ที่น่ายินดีที่ทั้งผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มีการรับรู้ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งตรงกัน
 ว่าอาจารย์ควรปฏิบัติบทบาทนี้อย่างยิ่ง อันเป็นสิ่งที่อาจารย์พึงยึดเป็นแนวปฏิบัติได้อย่างมั่นใจ
 เพราะสามารถสนองความต้องการของทุกฝ่ายได้ตรงกัน

1.6 คะแนนเฉลี่ยการรับรู้บทบาทกานการบริหารและวิชาชีพของผู้บริหาร
 อาจารย์ และนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณา
 ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างคู่ พบว่า การรับรู้บทบาทกานการบริหารและ
 วิชาชีพของผู้บริหารกับอาจารย์ ผู้บริหารกับนักศึกษา และอาจารย์กับนักศึกษา แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาโดยละเอียดแล้ว จะพบว่าทั้ง 3 กลุ่ม
 มีคะแนนการรับรู้ในเชิงเห็นด้วย เพียงแต่ระดับการเห็นด้วยแตกต่างกัน (ตารางที่ 8)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและอาจารย์ มีการรับรู้ต่อบทบาทด้านการบริหารและวิชาชีพแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารในฐานะที่จะต้องมีความรับผิดชอบในเรื่องงานบริหารภายในสถาบัน มีโอกาสกระทำบทบาทนี้มากกว่าอาจารย์ ประกอบกับมีประสบการณ์ทางงานาบริหารมาแล้ว จึงตระหนักไ้ถึงความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะคงไว้ซึ่งความร่วมมือ ร่วมใจจากอาจารย์ซึ่งจะเป็นตัวจักรสำคัญใ้งานบริหารทั้งภายในสถาบัน และวิชาชีพดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจารย์ก็รับรู้ได้เช่นกันถึงความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าว หากแต่ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่พบ เช่น ไม่มีประสบการณ์ ไม่มีเวลา ไม่มีโอกาส หรือมีโอกาสน้อยกว่าผู้บริหาร และ/หรือขาดการสนับสนุนที่ดี อันอาจมีผลทำให้อาจารย์มีการรับรู้ต่อบทบาทด้านนี้แตกต่างกับผู้บริหารได้

สำหรับเหตุที่ผู้บริหารกับนักศึกษา และอาจารย์กับนักศึกษา มีการรับรู้ต่อบทบาทด้านการบริหารและวิชาชีพแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาเป็นบุคคลผู้อยู่ในวงนอก อาจไม่ทราบ ไม่เข้าใจ ไม่ซาบซึ้ง และ/หรือไม่สนใจบทบาทด้านนี้ของอาจารย์นัก ประกอบกับการที่อาจารย์ปฏิบัติกิจกรรมด้านการบริหารและวิชาชีพ นักศึกษาอาจยังไม่เห็นประโยชน์หรือความสำคัญ หรือนักศึกษายังไม่มีโอกาสรับรู้ความสำคัญ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ อาจเป็นเหตุให้นักศึกษามีการรับรู้แตกต่างกับผู้บริหารและอาจารย์ได้

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ในรายข้อของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา พบว่ามีกิจกรรมบางข้อที่บุคคลทั้ง 3 กลุ่ม มีการรับรู้ตรงกัน คือ ข้อ 6 (ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในขอบเขตของจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ), ข้อ 8 (กระทำตนเป็นตัวแทนที่ดีของวิชาชีพพยาบาลในสังคม เช่น เป็นผู้พิทักษ์ผลประโยชน์ คอส์ ปกป้องคุ้มครองวิชาชีพพยาบาล) และข้อ 9 (พัฒนาส่งเสริมและปรับปรุงมาตรฐานการพยาบาลให้เจริญก้าวหน้า) ซึ่งบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม มีการรับรู้ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งตรงกันว่า เป็นกิจกรรมที่อาจารย์ควรกระทำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมทั้ง 3 ข้อ ล้วนแต่เป็นกิจกรรมที่พยาบาลทุกท่านควรร่วมกันรับผิดชอบเพื่อช่วยเชิดชูวิชาชีพพยาบาลให้มีความเจริญก้าวหน้า เป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม มีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ดังที่ Gamet (1979 : 109 - 111) ใ้กล่าวว่า พยาบาลในอนาคตควรมีเอกลักษณ์ของตนเอง มีอิสระ มีอำนาจตัดสินใจรับผิดชอบในขอบข่ายงานของตนเอง มีทักษะเฉพาะตัวและมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลที่ดี และร่วมมือกันพัฒนาวิชาชีพพยาบาลให้มีความเจริญก้าวหน้า ซึ่งผู้วิจัยมีความเชื่อว่า

พยาบาลทุกท่าน (ไม่เฉพาะอาจารย์พยาบาล) ควรจะต้องมีแนวคิด และปฏิบัติโดยยึดหลักการเดียวกัน และควรจะต้องปลูกฝังให้นักศึกษาพยาบาลผู้ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของวงการพยาบาลในอนาคตอันใกล้มีแนวคิดที่ใกล้เคียงกันด้วย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ก็เป็นนิมิตหมายอันดีที่ทั้งผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา มีการรับรู้ตรงกัน อันจะเป็นสิ่งที่อาจารย์พยาบาลจะยึดถือเป็นแนวปฏิบัติได้อย่างมั่นใจ เพราะอย่างน้อยก็สามารถสนองความต้องการและเป็นสิ่งที่พึงพอใจของทุกฝ่ายได้เหมือนกัน

2. บทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้และบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ของอาจารย์ทั้งโดยส่วนรวมและในรายค้านแตกต่างกัน

2.1 คะแนนเฉลี่ยบทบาทตามการรับรู้ และบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ของอาจารย์ โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยคะแนนเฉลี่ยของบทบาทตามการรับรู้อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้อยู่ในระดับปฏิบัติน้อย ซึ่งทำให้มองเห็นสภาพการขัดแย้งได้อย่างชัดเจน สาเหตุหนึ่งอาจจะอธิบายได้จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การรับรู้บทบาทของอาจารย์พยาบาลโดยส่วนรวมของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อันอาจเป็นเหตุให้อาจารย์ไม่แน่ใจว่าจะกระทำบทบาทอย่างไรจึงจะเหมาะสมและเป็นสิ่งที่พึงพอใจของทุกฝ่าย ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในบทบาท (Gross, and others 1966 : 248) หรืออาจเนื่องมาจากอาจารย์ต้องกระทำบทบาทหลาย ๆ อย่างในระยะเวลาที่มีจำกัด (Clark, and others 1979 : 51 - 52) และมักจะถูกคาดหวังว่าจะต้องกระทำบทบาทต่าง ๆ มากมายเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจเป็นความคาดหวังที่สูงเกินไปอันสามารถก่อให้เกิดสภาพการขัดแย้งได้ (Stoner 1978 : 536 - 538) และนอกจากนี้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีอย่างมากมายทั้งปัญหาส่วนตัวและสังคมสิ่งแวดล้อม ก็อาจก่อให้เกิดสภาพการขัดแย้งได้ทั้งสิ้น ซึ่งผลที่ตามมาเมื่อมีความขัดแย้งก็คือ ประสิทธิภาพในการทำงานลดน้อยลง (Johnson 1979 : 323) สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ อาจเป็นเหตุทำให้อาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้อยู่ในระดับปฏิบัติน้อย ทั้ง ๆ ที่มีการรับรู้ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าเป็นสิ่งที่ตนเองควรกระทำ

2.2 คะแนนเฉลี่ยบทบาทตามการรับรู้และบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ของอาจารย์รายค้านการสุสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยคะแนนเฉลี่ย

ของบทบาทคามการรับรู้อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงคามการรับรู้อยู่ในระดับปฏิบัติมาก (ตารางที่ 21)

คามชอกันพบของการวิจัยพบว่า อาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยของบทบาทคามการรับรู้และบทบาทที่เป็นจริงคามการรับรู้กานการสอนแตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์อาจพบกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อาทิ ขาดตำรา และเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่ใหม่และทันสมัย ขาดอุปกรณ์การสอนที่ดีและการบริการที่มีประสิทธิภาพ และปัญหานักศึกษาไม่สนใจการเรียน (สมชาย วงศ์เกษม 2519 : 116) และการที่มีเนื้อหาวิชามาก แต่มีเวลาจำกัด อาจารย์เกรงว่าจะสอนไม่ทันจึงไม่มีเวลาสอนแบบอื่นนอกจากแบบบรรยาย ก็เป็นอุปสรรคอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้อาจารย์ไม่ประสบผลสำเร็จในการกำเนินบทบาทกานการสอน (สุชีระ ทานตวณิช 2519 : 84) ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นไ้ทั้งจากตัวอาจารย์เอง และ/หรือนักศึกษา และ/หรือสิ่งแวดลอมต่าง ๆ ที่เป็นส่วนประกอบในกระบวนการเรียนการสอน อันอาจทำให้บทบาทคามการรับรู้ของอาจารย์แตกต่างกับบทบาทที่เป็นจริงคามการรับรู้ไ้

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในรายชอของผลการวิจัยครั้งนี้ ส่วนมากอาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยของบทบาทคามการรับรู้อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่มีคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงคามการรับรู้อยู่ในระดับปฏิบัติมาก ซึ่งผู้วิจัยมีความเชื่อว่า ไม่ก่อให้เกิดปัญหาการขัดแย้งมากนัก ยกเว้น ชอ 5 (ให้นักศึกษามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อแผนการเรียนการสอน), ชอ 7 (ประสานงานกับห้องสมุดให้จักเตรียมเอกสารและตำราที่ไ้แก่นะนำให้นักศึกษาไปประกอบในการเรียนอย่างพร้อมมูล) และชอ 24 (แจกชอสอบให้นักศึกษาทราบทุกครั้งเมื่อสอบเสร็จ) ซึ่งอาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ในระดับเห็นด้วย แต่มีคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงคามการรับรู้ในระดัปฏิบัติน้อย (ตารางที่ 4) อันแสดงให้เห็นไ้อย่างชัดเจนของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติบทบาท ซึ่งผู้วิจัยไ้พยายามอธิบายเหตุผลไว้แล้ว (สำหรับชอ 5 และชอ 24) ในชอ 1.2 สำหรับเหตุผลของชอ 7 ที่อาจารย์ปฏิบัติงานคานนั้นน้อย อาจเป็นเพราะว่า ทางสถาบันไม่มีงบประมาณมากเพียงพอที่จะจักหาตำรา เอกสารประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาไ้คานที่อาจารย์ต้องการไ้ แม้จะแนะนำไปไ้ไม่เกิดประโยชน์จึงทำให้อาจารย์ปฏิบัติงานคานนั้นน้อย ซึ่งปัญหานี้เกิดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป กังที่คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา (2518 : 155-156)

โลกกล่าวไว้ว่า ปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาที่พบเสมอคือภาระงานที่มากเกินไป และหนังสืออ้างอิงที่ทันสมัยทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ อันทั้งควรจะได้รับ การปรับปรุงแก้ไขโดยเร่งด่วน

2.3 คะแนนเฉลี่ยบทบาทตามการรับรู้และบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ของ อาจารย์กานการวิจัย การเขียนตำราและบทความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .001 โดยคะแนนเฉลี่ยของบทบาทตามการรับรู้อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่คะแนน เฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้อยู่ในระดับปฏิบัติน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีความขัดแย้ง เกิดขึ้นในการกระทำบทบาทกันของอาจารย์อย่างเด่นชัด (ตารางที่ 21)

ด้วยเหตุที่อาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยของบทบาทตามการรับรู้และบทบาทที่เป็นจริงตาม การรับรู้กานการวิจัย การเขียนตำราและบทความ แตกต่างกัน อาจจะเป็นเนื่องจากปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ อาทิ อาจารย์ไม่มีเวลาที่จะทำวิจัยเพราะมีงานในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ มาก อาจารย์ไม่มีความรู้และประสบการณ์งานวิจัย อาจารย์มีภาระงานอื่น ๆ มากมาย เพื่อเพิ่มพูนรายได้ และปัญหาสำคัญอีกอย่างคือ อาจารย์ส่วนใหญ่มักขาดความคิดริเริ่มที่จะ ทำวิจัย มองไม่เห็นปัญหาที่จะนำมาทำวิจัย (พิทยา สายหู 2522 ก : 3 - 11) ขาด การสนับสนุนค่านงบประมาณที่เพียงพอ (พิณ น้อยแสงศรี 2520 : 181 - 183) และ แม้จะโค้งงบประมาณก็ไม่มีความสะดวกในการเบิกจ่าย (พิทยา สายหู 2522 ค : 6) ขาดความสะดวกและความร่วมมือ และทำวิจัยไปแล้วไม่ค่อยมีการเผยแพร่ ไม่ได้นำไปใช้ให้ เกิดประโยชน์ (Margolius, and others 1978 : 443) ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีทั้ง ปัญหาส่วนตัวและปัญหาสังคมสิ่งแวดล้อม อันอาจทำให้อาจารย์เกิดความคับข้องใจ เกิดความ ขัดแย้งในการกระทำบทบาทนั้น ซึ่งอาจมีผลทำให้มีคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงตามการ รับรู้อยู่ในเกณฑ์น้อย ทั้ง ๆ ที่มีคะแนนเฉลี่ยของบทบาทตามการรับรู้ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยรายข้อพบว่า ข้อ 3 (การเขียนคำสอน เอกสาร เพื่อใช้ในการเรียนการสอน) อาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงตามการ รับรู้อยู่ในระดับปฏิบัติมาก (ตารางที่ 5) ซึ่งอาจอธิบายได้ว่า การเขียนคำสอน เอกสาร เพื่อใช้ในการเรียนการสอน อาจารย์สามารถปฏิบัติได้ง่ายที่สุดเมื่อเทียบกับกิจกรรมอื่น ๆ ในค่านนี้ เพราะอาจารย์คงมีความรู้เกี่ยวกับวิชาที่ตนเองสอนอยู่แล้ว และการมีเอกสาร ประกอบการสอนจะช่วยให้เกิดความสะดวกและความรวดเร็วในการสอนยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น

ปัจจุบันได้มีการพิจารณาให้เอกสารที่เขียนขึ้นเพื่อประกอบการสอนเป็นผลงานทางวิชาการด้วย (Fawcett 1979 : 260) จึงอาจเป็นสิ่งกระตุ้นให้อาจารย์เขียนเอกสารประกอบการสอนกันมากก็เป็นได้

2.4 คะแนนเฉลี่ยบทบาทตามการรับรู้และบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ของอาจารย์ คำนวณการบริการสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของบทบาทด้านนี้ในรายชื่อ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของบทบาทตามการรับรู้อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกกิจกรรม แต่คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้อยู่ในระดับปฏิบัติน้อยทุกกิจกรรม (ตารางที่ 6) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิศน์ คิลตระกูล (2521 : 140) และ สวัสดิ์ สุขन्छ (2522 : 220) ที่พบว่า อาจารย์ให้ความสำคัญของบทบาทด้านการบริการสังคมอยู่ในเกณฑ์มาก แต่การปฏิบัติจริงกระทำในเกณฑ์น้อย การที่ข้อค้นพบแสดงให้เห็นดังกล่าวแล้ว น่าจะแสดงให้เห็นว่า อาจารย์มองเห็นความสำคัญและตระหนักไ้ว่าเป็นความจำเป็นที่จะต้องให้บริการแก่สังคม เพราะสถาบันการศึกษาพยาบาลมีบุคคลากรที่มีความสามารถพอจะเอื้อประโยชน์แก่สังคมได้ แต่ในการปฏิบัติจริงอาจารย์ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย ซึ่งขัดแย้งกับการรับรู้ของตนเอง อันอาจมีเหตุเนื่องมาจากอาจารย์มีงานในความรับผิดชอบมากเกินไป การขาดความรู้และทักษะในการให้บริการสังคม การขาดความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการที่สถาบันไม่มีนโยบายที่แน่นอนในการดำเนินงาน (วิศน์ คิลตระกูล 2521 : 140) รวมทั้งความพร้อมในการให้บริการสังคมมีจำกัดทั้งทางด้านการทรัพยากร เศรษฐกิจ และโอกาส (วิสัน จุฬาแปง 2520 : 90-91) ซึ่งทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเชื่อว่า การที่อาจารย์จะปฏิบัติบทบาทด้านนี้มากน้อยเพียงใด ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายของสถาบัน และผู้บริหารในระดับสูงให้ความสำคัญของงานด้านนี้มากน้อยเพียงใดด้วย

2.5 คะแนนเฉลี่ยบทบาทตามการรับรู้และบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ของอาจารย์ด้านกิจการนักศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยคะแนนเฉลี่ยของบทบาทตามการรับรู้อยู่ในระดับเห็นด้วย แต่คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้อยู่ในระดับปฏิบัติน้อย (ตารางที่ 21)

สำหรับข้อคิดเห็นที่เกี่ยวกับบทบาทตามการรับรู้และบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ของอาจารย์ด้านกิจการนักศึกษา ซึ่งจากการวิจัยพบว่า แตกต่างกันนั้นผู้วิจัยคาดว่าในการปฏิบัติ

บทบาทของอาจารย์อาจประสบปัญหาและอุปสรรคบางประการ เช่น การไม่มีขอบเขตงานที่ชัดเจนเกี่ยวกับหน้าที่ของอาจารย์ในเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ทำให้อาจารย์ไม่ทราบจะดำเนินบทบาทก้ำกันั้นในลักษณะใด ทั้ง ๆ ที่รับรู้ได้ว่าเป็นบทบาทที่ตนเองควรกระทำ บทบาทบางอย่าง เช่น ให้ความแนะนำในเรื่องข้อควรปฏิบัติในการใช้บริการต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดให้ เช่น ห้องสมุด ห้องอาหาร ฯลฯ อาจารย์บางคนอาจเห็นว่าทางคณะฯ จัดกิจกรรมและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยเฉพาะ อาจารย์จึงลดบทบาทของตนเองลงไปทั้ง ๆ ที่รับรู้ในเชิงเห็นด้วยว่าเป็นบทบาทที่ตนเองควรกระทำ อาจารย์บางคนอาจไม่มีเวลาเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่นี้เพราะมีงานในค้ำอื่น ๆ อีกมาก และการปฏิบัติงานในหน้าที่นี้ขาดแรงจูงใจในเรื่อง ของรางวัลและค่าตอบแทนที่เหมาะสม (Bessemaler 1978 a : 191 - 192) หรืออาจเป็นเพราะว่านักศึกษาไม่ให้ความสนใจต่อบทบาทก้ำกันั้นของอาจารย์ ไม่เข้ามาติดต่อกับอาจารย์ ทำให้อาจารย์ไม่มีโอกาสได้แสดงบทบาทอย่างเต็มที่ ซึ่งผลการวิจัยที่ปรากฏนี้ ผู้วิจัยเชื่อว่าสามารถนำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการหาแนวทางสำหรับการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อันอาจช่วยลดความขัดแย้งในการปฏิบัติบทบาทของอาจารย์ ให้น้อยลง และทำให้ผลประโยชน์ที่นักศึกษาควรได้รับจากการปฏิบัติบทบาทในค้ำนี้ของอาจารย์เพิ่มขึ้นได้

2.6 คะแนนเฉลี่ยบทบาทตามการรับรู้และบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ของอาจารย์ด้านการบริหารและวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของบทบาทก้ำกันั้นโดยส่วนรวม พบว่า คะแนนเฉลี่ยของบทบาทตามการรับรู้อยู่ใน ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้ อยู่ใน ระดับการปฏิบัติน้อย (ตารางที่ 21) ซึ่งทำให้มองเห็นได้ว่าการขัดแย้งของการปฏิบัติบทบาทเกิดขึ้นอย่างชัดเจน

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยในรายชื่อ พบว่ามีบทบาทที่เป็นจริงตามการรับรู้บางข้อเท่านั้นที่อยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย คือ ข้อ 1 (เป็นกรรมการร่วมในการจัดหรือปรับปรุงการศึกษาพยาบาลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม), ข้อ 2 (เป็นกรรมการร่วมในกิจกรรมการบริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล) และข้อ 10 (ศึกษาค้นประกิจธุระสิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาวิชาชีพ) ส่วนข้อ 4 (เขียนบทความ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาชีพพยาบาลเผยแพร่ในวารสารต่าง ๆ) มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่ได้ปฏิบัติเลย ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าหน้าที่อาจารย์

ปฏิบัติบทบาทเหล่านี้อยู่ในเกณฑ์น้อยหรือไม่ได้ปฏิบัติเลย ซึ่งขัดแย้งกับการรับรู้ของ ตนเอง
 อาจมีเหตุเนื่องมาจาก อาจารย์ไม่มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ที่กล่าวมา
 อาจารย์ไม่มีประสบการณ์ จึงทำให้ไม่กล้าจะเข้าร่วมในการแสดงบทบาทนั้น ๆ ซึ่งทำให้ขาด
 โอกาสอันดีในการฝึกฝนตนเอง อาจารย์ไม่มีเวลาเพราะมีงานบ้านอื่น ๆ มาก และ/หรือ
 ขาดการสนับสนุนจากบุคคลผู้มีหน้าที่ด้านการบริหารโดยตรงหรือจากผู้นั่งคัมมิตูชา

2.7 สำหรับการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับลักษณะ
 ความรับผิดชอบบทบาทของอาจารย์พยาบาลทั้ง 5 ด้าน จากผลการวิจัยพบว่าทั้งผู้บริหาร
 อาจารย์ และนักศึกษา มีการรับรู้ตรงกันว่า บทบาทด้านการสอนมีความสำคัญเป็นอันดับที่ 1
 โดยให้คะแนนในรูปของร้อยละเป็น 43.9, 47.38 และ 37.89 ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่าเกือบ 50 % ของบทบาททั้งหมดทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่า อาจารย์ควร
 ให้ความสำคัญแก่การสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจและวิจัยของ สมชาย ทยานบง
 และ ชนิศา ศิลปอนันต์ (2519 : 101 - 102) เกี่ยวกับลักษณะหน้าที่และปริมาณ
 งานของอาจารย์ประจำในพุทธสาสน์มหาวิทยาลัย โดยแยกลักษณะงานของอาจารย์ออกเป็น
 10 ประเภท ผลปรากฏว่า งานที่อาจารย์ทำและใช้เวลาต่อสัปดาห์มากที่สุด คือ งาน
 สอนรายวิชาตามที่กำหนดไว้ เฉลี่ยแล้วกว่าครึ่งหนึ่งของ เวลาทั้งหมดในหนึ่งสัปดาห์ สำหรับ
 การศึกษาในสถานอื่น ๆ ก็ปรากฏผลเช่นเดียวกัน ดังเช่นผลการวิจัยของ สมชาย วงศ์เกษม
 (2519 : 116) พบว่า งานที่อาจารย์ให้ความสำคัญและกระทำมากที่สุดคือ การสอน
 เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ ยุพิน ศิริพละ (2521 : ๑) ผลการศึกษาของ วิศนีย์
 ศิลกระภูด (2521 : ๑) ที่อาจารย์ให้ความสำคัญของงานสอนเป็นอันดับที่ 1 ซึ่งผลการ
 วิจัยต่าง ๆ ที่ยกมาสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kelly and Derrell (1971 : 351-357)
 ซึ่งได้ทำการสำรวจบทบาทของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย พบว่า อาจารย์ในมหาวิทยาลัย
 ทุกแขนงวิชา และทุกกลุ่มอายุ เห็นว่า งานสอนเป็นงานที่สำคัญเป็นอันดับที่ 1

สำหรับบทบาทด้านการวิจัย การเขียนตำราและบทความ ผลการวิจัยครั้งนี้
 ทั้ง 3 กลุ่ม ให้ความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบันนี้ทุกคน
 ยอมรับในหลักการแล้วว่า การวิจัยเป็นงานที่มีความสำคัญควบคู่ไปกับการสอน ดังที่ พัทยา
 สาบุญ (2516 ข : 36 - 38) กล่าวถึงงานวิจัยว่าเป็นหน้าที่หลักอย่างหนึ่งของ
 มหาวิทยาลัยที่สำคัญไม่น้อยไปกว่า งานสอน แต่อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าอาจารย์มีการ

ปฏิบัติบทบาทเหล่านั้นอย่างเต็มที่ทั่วโลกต่างมา ทั้งนี้เพราะมีปัญหาและอุปสรรคมากมายหลายอย่าง แต่ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าการกระทำกิจกรรมนี้ ก็ตามก็ย่อมจะต้องมีปัญหาและอุปสรรคด้วยกัน ทั้งนี้ แต่ถ้าวางพร้อมใจกันหาหนทางแก้ไข และขจัดปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ อีกไม่นานก็จะสามารถปฏิบัติบทบาทสนองความต้องการของตนเองและสังคมได้

สำหรับบทบาทอีกทั้ง 3 ด้าน ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาให้เปอร์เซ็นต์ความสำคัญไม่แตกต่างกันมากนัก แสดงว่าทั้ง 3 กลุ่มมองเห็นความสำคัญของบทบาททั้ง 3 ด้านใกล้เคียงกัน คือ อาจารย์ควรจะต้องปฏิบัติบทบาททั้ง 3 ด้านเช่นเดียวกัน โดยให้ความสำคัญรองลงมาจาก การสอน การวิจัย การเขียนตำราและบทความ ซึ่งจะละเลยไม่ปฏิบัติบทบาทใด ๆ เลยไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สถาบันควรจัดให้มีการประชุม พบปะหารือกันระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการ ความคาดหวังของฝ่ายต่าง ๆ ต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่เป็นเหตุให้อาจารย์ปฏิบัติบทบาทในด้านต่าง ๆ ไม่บังเกิดผลดีเท่าที่ควร

2. ผู้บริหารการศึกษาพยาบาล ควรจะได้ส่งเสริมบรรยากาศในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้นภายในสถาบันของตน เช่น จัดหาตำรา วารสารทางการศึกษาและวิชาชีพไว้ประจำห้องสมุดอย่างพอเพียง จัดหาและอำนวยความสะดวกในเรื่องของอุปกรณ์การสอน ส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัย การเข้าร่วมประชุมทางวิชาชีพ ฯลฯ

3. ผู้บริหารการศึกษาพยาบาลควรสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาการของอาจารย์ในทุกรูปแบบ เช่น การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา และอื่น ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดขวัญและแรงจูงใจที่ดี

4. สำหรับตัวอาจารย์พยาบาลเอง ก็สามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางยึดถือปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีในการปฏิบัติบทบาทและสามารถสนองความต้องการของสถาบันตนเอง และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในที่นี้คือ ผู้บริหารและนักศึกษาได้

5. สำหรับนักศึกษา การที่ได้มีโอกาสร่วมแสดงความเห็น ได้รับการยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของสถาบัน จะก่อให้เกิดแรงกระตุ้นใจที่ดี ซึ่งทางผู้บริหารและอาจารย์ควรยอมรับฟัง และสนับสนุนส่งเสริมให้มีขึ้นอีกในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การประเมินเกณฑ์ การประเมินผล เป็นต้น

ข. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะใ้มีการศึกษาต่อถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติบทบาทแต่ละด้านของอาจารย์พยาบาล เพื่อจะได้ข้อมูลที่แท้จริง อันนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขที่ตรงกับปัญหาจริง ๆ

2. ควรจะใ้มีการศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ต่อบทบาทของอาจารย์พยาบาล และสภาพการณ์จริงที่อาจารย์ปฏิบัติ ในกลุ่มของนักศึกษา อันจะสะท้อนให้ทราบถึงความขัดแย้งในบทบาทตามความเห็นของนักศึกษา ซึ่งอาจนำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับแนวยึดถือปฏิบัติของอาจารย์ได้

3. ควรจะใ้มีการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ในสถานศึกษาพยาบาลอื่น ๆ ไม่จำกัดเฉพาะในทรวงมหาวิทยาลัยทั้งนี้เพราะระบบบริหารการศึกษาแตกต่างกัน อาจให้ผลการวิจัยที่แตกต่างออกไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย